

ЊИВА

Ратарски недељни лист.

Број 9.

28. (15.) фебруар 1915.

XVIII. год.

Претплата је: 3 круна на целу годину.
Изази сваке недеље.

Уредништво и наклада «Њиве» је:
Budapest, Egyetem-utca 4.

Изази и на мађарском, словачком, рушњачком, румунском и немачком језику.

На освитку пролећа.

Зима овога рата примиче се крају. Сунце је почело да пригрева; на оголеним дрвима помајају се по сувим гранама пупољци. Долази пролеће. У пролеће се опремају плугови, јер је хора да се зарију у земљу која се зимус одморила.

Ваља стварати живот за живе. Стварање живота је велики и тежак посао на који се треба добро спремати, да га добро свршимо.

Наша јуначка браћа на далеким бојиштима гледају у пролећно сунце па се питају забринуто:

— Шта ће бити сада код наших кућа? Шта ли ће бити с нашим земљама?

Ми који смо на рад готови, удајући се у своју снагу отпоручујемо им:

— Не брините се ништа, свршићемо место вас и за вас, за домовину и за свету земљу нашу све послове. Удружени са вашим јуначким мишицама, исконита снага наше рођене земље савладаће овај рат и победиће у њему.

Нама се већ сада, на освитку пролећа, ваља спремити да развијемо ову снагу, јер када тако добро опремљени прионемо за послом, улиће нам топли зраци пролећнога сунце двоstrуко више снаге.

Сви ми знамо да зима и у мирно доба повлачи за собом великих губитака. А тек ова садања у ово тешко ратно доба! Каколи ћемо попунити редове оних наших храбрих витезова, који су пали на ратним бојиштима? Радам, најнапрезнијим радом, промишленошћу и штедњом?

Сада су ове три речи: промишле-

ност, штедња и рад — залога победи у овом рату и славноме миру. Нису ово само речи, ове су праве живе истине. Ово су спаситељке народима. Свако који ове редове упчита, нека нас разуме не само са својим памећу него и са срцем својим. Ко неће да верује овоме што пишемо, горко ће испаштати своју недомољубиву немарност.

Но ми не верујемо да би се међу нама нашло оваких небрига. Ленштине би ваљало сада затрти као оне штеточиње, које пустоше зелено, једро дрво наше домовине. Чује се да по неким општинама понеки људи живе са новцем подарене им државне припомоћи тако раскошно, да се ама баш ни мало не брину за своју будућност, за земљу њихову, за своје породице, за своје сељане. Оваке небриге, битанге, требало би шибати усијаним бичевима. Да их Бог побије муњом из ведра неба, још би била мала казна за њих. То су издајнице, које у рату вешају, јер не заслужују ни зрна из пушке.

Данаске је сваки човек војник а сваки војник ваља да стоји на своме месту — неко у бојној линији, у ватри а ми који смо на дому сваки при раду своме.

Међу нама никад није било издајца — те нека је доста и ово што о њима рекосмо.

Само ћемо да приметимо још и то: да власти пазе на све оне који живе као трutowи од подарене им државне припомоћи те да ће им одузети те припомоћи. Ако им црни образ лако подноси и ругу и срамоту, ако им

данас сутра метну црни комад хлеба у торбу Бога ми ће танко свирати кад им црева почну крчати од глади.

Освиће нам пролеће, настаје нова доба, појављују се нове снаге; отпочињу нови догађаји у целој свету. Ваља нам да прионемо новом, дивовском снагом на рад око опстанка нашега и домовине наше.

Рат је тежак и окрутан. Али га ми још савлађујемо, јер нам помаже род и плод наше земље. Али остаћемо без те помоћи, ако на пролеће затече неспремљене. Газде, људи, ратари сећајте се пролећа. Брусите апове, ткивајте мотике, оправљајте плугове, чистите семе, које ваља сејати, да нам оно одржи нама и отаџбини живот. Сачекајте дан када ће копнети снег, отопити се мраз и лед — те сваки онда приони на посао, започни нов живот, нови рад!

Иде нам пролеће, дочекајмо га спремни и сетимо се да прегаоцу и Бог помаже!

Рат и баштованство.

Преузвишени г. министар пољопривреде је још из раније позвао економе Угарске да се побрину о програму овогодишње летине.

Посејано семе пало је на плодну земљу. Овај позив је нашао на тако велики одзив, да је широм целе земље почела грозничава акција, с којом су се код куће остале газде такорекућ надметале, ко ће се пре побринути за летину. Јер сваки зна и сваки опрезвен човек осећа, да ма каква да је била иначе летина, ма како да је

у пређашњим годинама бујало богато класје равницом, ова година мора бити још много плоднија од досадањих. Земаљски је интерес а и народно благостање захтева, да истрајан и предвиђајући економ с бодрим оком сваку прилику граби, која се за производњу пружа, те да неуморним радом остваримо све оне планове, које ће нашу економску залиху у садашњим околностима повећати.

Велики циљ је тај, да што више производимо. У ту сврху ваља искористити такве територије, које досада и нису како треба употребљаване. Но они, који су се бавили са којом граном баштованлука знају најбоље, да нема такве и кртицом истуране земље, која се без нарочитих трошкова не би могла корисно употребити.

Само мало стрпљења и оданости, а то је заиста најмање, што може домовина у тешким месецима рата од нас очекивати.

Тамо где се заклоњене и топло лежеће територије земље дају још употребити, производимо што више напред истерани ранији кромпир, да се тиме може произвести јефтино и вкусно храниво у маси. Пожелити је да се на таквим местима посади и пасуљница и грашак. Ове године не можемо наине уопће на то рачунати, да, како је то бивало у пређашњим годинама, добивамо из иностранства грашак у махунама, неужижљиво руско сочиво или кромпир из Малте, него с нашим савезницима заједно морамо од тога живити, што ми сами производимо. Уз то подмаћење

овакових усева у ширем кругу има и ту своју добру страну. да и народ заволе и навикне на домаће производе, које се у јужним крајевима и досада у маси производило, па и у иностранство извозило. Много ће парлога нестати у нашим бреговитим и ошипраженим крајевима а вредни продуценти ће тиме, што ће целисходно задовољавити јавну потрошњу стално и поштено зараду заслуживати.

Али не само парлог ваља обрађивати баштованлуком, него сваки комадић подобне земље, где је само могуће, ваља с помоћу најраспрострањеније обрадне гране: баштовански обрађивати. Нарочито је важно то, да поставимо кухињске баште.

Ако сваки, који је у том стању, завремена почне да производи зеља, тада не треба нико да се боји, да ће га морати оскудевати.

Прво је правило то, да се производи у маси. Сада нема места томе, да пипамо око деликатесног сада, који се ређе троши. Напротив оне артиклове, који су подобни за храниво народа, ваља у што већој мери производити.

Друго је правило то, да баштовански производ ваља да је што ранији. Ваља, да нам већ у пролеће стоји на расположењу стовариште новог зеља, јер је зимским израђивањем војске и опадањем иностраног увоза, ове године наравно раније него обично потрошено.

Треће је правило то, да производња мора бити непрекидна. Дobar економ удешава економију тако, да се има бавити с чиме преко целе године.

Тамо где је могуће ваља и у топлим лејама производити зеље, да би се уочени резултати што пре постигли.

За овакову баштованску производњу су подобни нарочито купус у главицама, салата, шпенат, парадаје, грашак, паприка, црни лукац, тамо где има довољно ђубрета, произвађајмо што више карфијола, краставаца, диња и лубеница.

Овај сад не изискује велики капитал, не изискује много земље, за неговање њихово не треба ни велика ручна снага, нити машина. Ако ко с мало праксе и стручнога знања води производњу, може сјајно изићи на крај и с женама и с децом.

Употребљајући човек женски и дечји рад може постићи не само знатну уштеду у броју надничара, него овај начин обрађивања има и иначе своју велику корист. Особито се може на пут стати на многим местима искушеној ружној злоупотреби, да се код куће заостали од у рат нарукованих ваљаних издржаватеља породице у име уживања ратне потпоре ни за који рад нису могли добити. Нико не жели, да нејака дечица, матере, које су запослене са одојчадима, или немоћни старци свршавају посао мужева јаких мишица. Но младе, омладина јаких мишица, старији људи, који су прешли доба војничке обвезе могу сада више но икада пружити користи. Нека нико не пропусти и једну прилику, када својој домовини може послужити.

Данас сутра је већ пролеће, када ће са удвострученом снагом почети бојак на бојишту а и у економској

производњи. У великој Немачкој држави продужују економски рат с тако великим одушевљењем, да и згодне кућне плацеве посађују са кухињским садом. Тамо нема човека, који би само трошио: тамо је сваки, коме само може бити, по својој могућности подједно и произвођач. Тамо нема без узрока парлога, него се труде да и из камене стене живота — измаме. Ми смо већ доста хрђавога научили од иностранства; научимо се сада од Немца, који је набрекнуо од снаге, који је гвоздене воље, како са марљивом истрајношћу уједињено — препреке непознавајуће — одушевљење једнога Богом благословеног народа чуда може чинити.

Огледало светскога рата.

Руси су претрпели врло велике поразе код Мазурских Језера и у Буковини. У крајњем огорчењу своме бацили су се сада на Карпате да ту продру кроз кланце у Угарску; јер знају и осећају, да ће ова борба одлучити судбину даљег рускога ратовања. Ако и Галицију треба да напусте, онда, потучена и за даљу борбу онеспособљена руске војске зна, да јој је одзвонило. Наше врховно заповедништво сигурно је да ћемо ми на крају крајева победити. Сваки нападај множи само наше победе и

Престолонаследник Карл Франц Јосиф одликује војнике ословљавајући их

број руских заробљеника. Имамо пуно основа да се надамо: да ће се наша непобедиша тврђава Пшемизл наскоро ослободити се своје опсаде, те ће онда и Немачка војска брже напредовати напрама Варшави. И саме руске новине пишу да Варшави нема спаса

Неутрални галијански листови пишу да су у бојевима по карпатима целе руске регименте сатрвене топовском ватром.

На јужноме бојишту Срби поново пуцају из топова на наше пограничне отворене вароши. Тако су избацили из тешких топова на Земун до стотину метака и тиме оштетили више зграда. На што је врховно заповедништво балканске војске бомбардовало Београд и поручило по изасланом парламентару: да ће на свако пуцање на наше отворене вароши одговорити са сличним бомбардовањем. Срби су се на то тргли и обуставили су пуцање на отворене вароши.

У Француској траје непрекидно борба по стрељачким рововима у којој Немци стално успевају. Да су Французи већ јако заморени, види се и по томе, што њихови нападаји бивају све то слабији а Немци јављају непрекидно да се у њих множи број француских заробљеника.

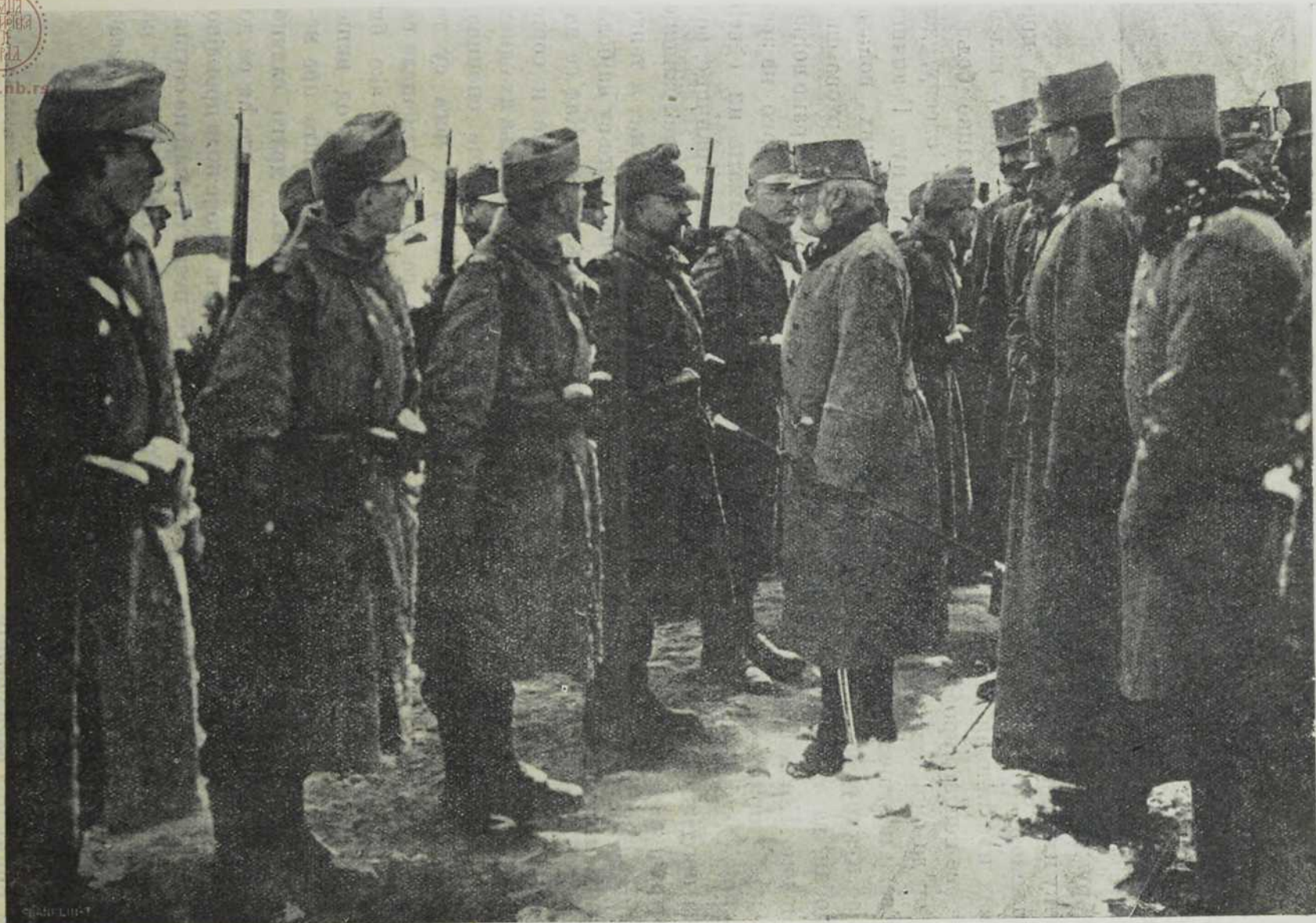
Немачка морнарица укљештила је својим силним подморицама енглеску трговачку флоту, којој из дана у дан подављује најаче бродове.

Газде пазите на ово.

Наши читаоци знају већ одавно да наше државне вође, предвиђајући догађаје, чине све што је могућно у интересу нашега ратарскога света а наиме да рат овај не би земљу нашу преко сваке мере оптеретио. Министарство пољопривреде похитало је читавим низом спасоносних предупредљивих наредаба у помоћ нашим газдама, да би овим начином осигурали овогодишњу жетву и решимо тешко питање спће народне исхране.

Преузвишени г. барон Имре Гиљањ министар пољопривреде позвао је сада произвођаче да одмах пријаве готовину својега кукуруза у опћинском поглаварству и да кажу колико су од тога вољни да продаду држави. Пошто овај пазар ваља да се обави до 1. Марта о. г. по нов. кал. то је ова пријава кукуруза за продају врло журна. Као што већ поменусмо купац је Држава, да би осигурала јавну исхрану народа и стоке. У име Државе обавља ове купове тако звана I. Земаљски Газдински Одбор, Овај Одбор ради у Будапешти у Министарству Пољопривреде и прати у овоме тешкоме ратноме времену сваку појаву нашега газдинскога живота, руководи је и обавља је.

Знамо да су кукурузу одредили највишу цену, али Земаљски Газдински Одбор плаћа до 1. Марта о. г. онима који добровољно понуде Држави свој кукуруз и већу по највишу цену т. ј. за мешани кукуруз плаћа 27 круна а за чинквантин, флорен-

Врховни заповедник надвојвода Фридрик ословљава војника влатном медаљом одликованог.

дн. пућа и бели пупчасти кукуруз 30 круна за метерску центу.

Купљени кукуруз дужан је продавац да преда када буде позван и то потпуно здрав, према времену осушен, окружен и прорешетан у предатим му врећама или у отвореном товару довежен на најближу железничку или паробродску станицу. Цену купљенога кукуруза исплатиће му одмах при примању готовим новцем. Без ове исплате продавац није дужан да преда свој кукуруз.

Сваки продавац дужан је онда, када му је кукуруз већ сув и за вожење подобан, да то такођер пријави Општинском Поглаварству.

Ако би примање кукуруза било у месецима Априлу или у Мају, то припада продавцу за обични или мешани кукуруз месечно по једна круна више, за други пак кукуруз по 50 филира месечно више.

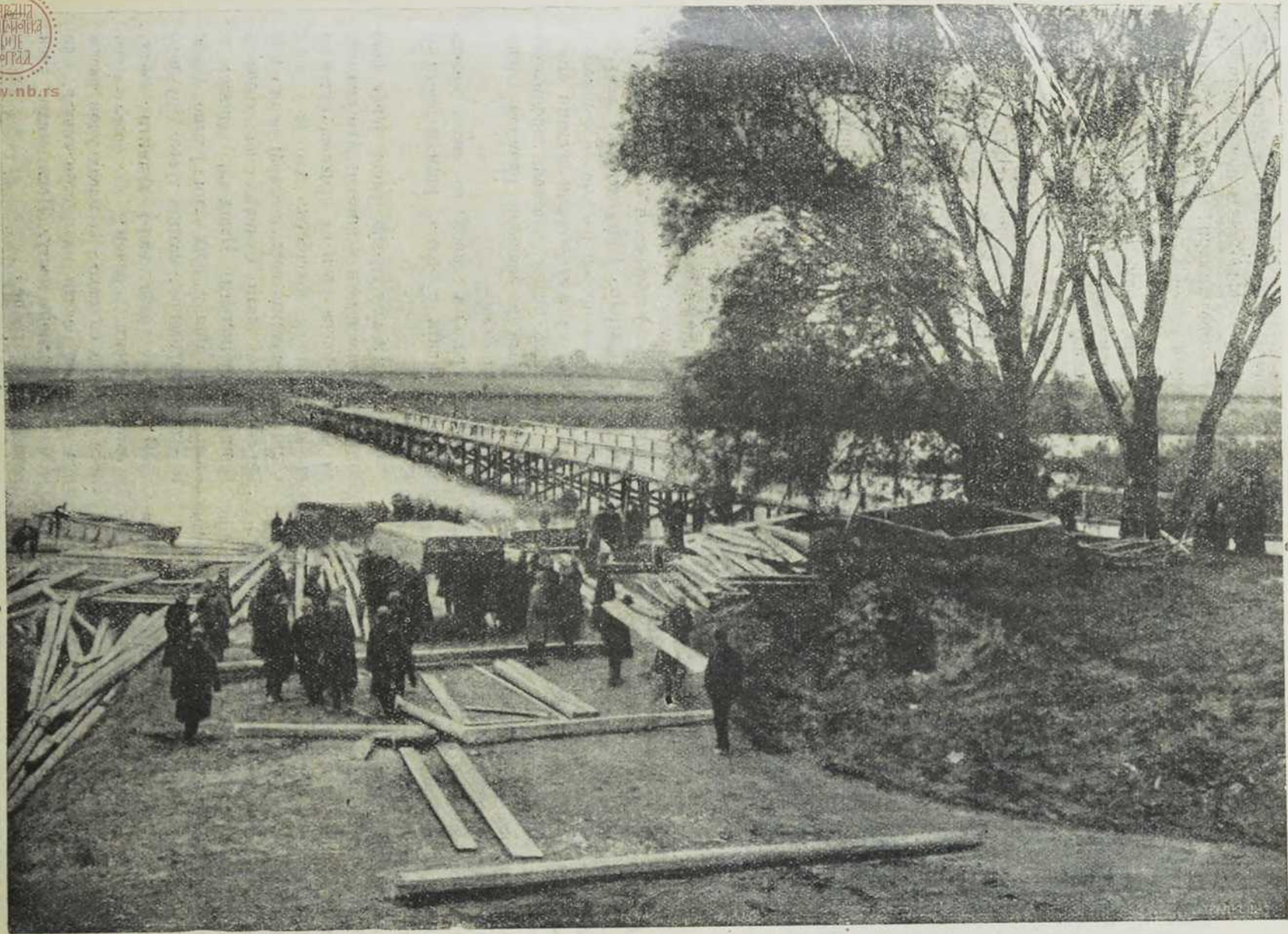
Нека газде приме овај важни позив Министра Пољопривреде врло озбиљно, нека учине одмах пријаву Општинском Поглаварству колико су ради да продају свога кукуруза по овој повишеној цени својој Држави, својој Отаџбини, неузмогле ли Држава до 1-ог Марта о. г. оваким по газде повољним купом да набави себи потребну количину кукуруза — они ће приморана бити да тражи себи кукуруза реквизицијом по нижој цени и непитајући газде, да ли су вољни продати или не.

Ако из предела где има довољано кукуруза не стижу до 1. Марта о. г. довољано понуда — Држава ће предузети принудну реквизицију.

Калем-гранчице.

Време је да се са воћака које мислимо размножити, скину калем-гранчице, које су у толико боље и сигурније што се пре одсеку, док још није пупољак кренуо. Гранчице треба узимати са родних воћака. Најбоље је сећи их са врхова спољашњих грана са јужне стране воћке, јер је на тим гранама дрво најзрелије. Не треба узимати ни одвећ јаке ни сувише танке гранчице, већ оне средње дебљине. Дебеле гранчице непогодне су за калемљење, а танке се лако и брзо суше. Зато су најбоље оне средње дебљине. — Кад се насече гранчица једне врсте и сорте воћа, колико их треба, ваља их одмах везати у један или више снопића, и одмах обележити од чега су те гранчице, да се не би измешале са гранчицама других сората, ако би секли и чували гранчице од више сората. Затим их треба што пре метути у подрум или друго слично место у влажан песак, где ће се до употребе чувати. Ако је иоло промајно место где се песак са свим не осуши. Гранчице се не смеју чувати на месту где би се могао смрзнути песак у који су утрапљене.

Грађење ратнога моса на Дунаједу.

www.nb.rs

ЧИЧА МИЈА ДИВАНИ

Чујте људи!

На помолу нам је и превртљиви месец март, који је некад тако леп, тако топао, да га с правом зовемо првим пролетњим месецом, али је често тако хладан, студен, да човек помисли, да живи у сред зиме.

Ове године изглед је сав, да ће и март бити тако хладан и променљив, као што

су били последњи дани месеца фебруара: киша, снег и сваки час ветрови.

Ако се време не окрене на горе, вредни ратари моћи ће се размилити по пољу и њивама, да отпочну дуги низ радова, које треба до жетве још све да посвршавају. Пољске радове треба увек израније почети, јер се онда могу и боље и на тенане урадити, а не мора се на врат на нос журити, као кад се сви послови наједаред сустретну. Зато треба свако да употреби ово zgodно време, да што више уради.

Чим се земља буде просушила, треба на њиви почети са сејањем пролетњих усева: пролетње пшенице (јарице), ражи, зоби, јечма.

Ако си јесенаске земљу добро узорао, па ти се земља није јако згрудвала, а ти је место орања можеш само гвозденом дрљачом подрљати.

Где је земља мало чвршћа, добро ћеш учинити да јесење усеве мало дрљачом претресеш; а ако ти је земља песковита и мекша, пређи ваљком преко пролетњих усева. Сувише бујне јесење усеве да не би доцније полегли, пређи исто тако ваљком.

По ливадама попуни местича правез

нине новим семеном. Добро би учинио, кад би и детелину прешао гвозденом браном.

Стоку добро тимари! Волове у јарму храни савесно, да би издурали при пролетњем орању. Стока из гуље концем марта већ полази на пашу. Не пуштај стоку на пашу пре него што се прво добро исушила, јер на влажној пашу животиње велику штету праве.

У градинама за поврће ваља земљу копати, грабуљама је лепо растрти, па када време отопли, а ти посеј: пасуљ, грах, салату, зелен, месечарку ротквицу, рани кромпир и црни лук. Тада можеш расађивати и цвеклу, першун, целер, купус и кељ.

У воћњаку хитан је посао скидање гусеница са воћака, јер ако промашиш zgodно доба, па наиђе топло време, излећиће се јаја, и гусенице ће ти прекрити воћњак. Сада ваља дрва и иначе очистити, окресати, младице расадити, каламити трешњу, вишњу, брескву, шљиву.

У винограду ваља довршити риголовање и љубрење. Ако се земља толико просушила, да се у њој може мотиком и апшовом радити, одгрњи. При одгртању међутим пази, да не би вређао изданке. Са резањем се не жури, јер ако ти рано орезани виноград спонадну позни мразеви, промрзнуће изданци. Сада је време и ручноме очењу американске лозе.

У котаркама круни се овога месеца кукуруз, допата се жито, реди и чисти од кукоља.

У пчелињаку треба једног лепог дана заићи, па прегледати кошнице. Ако спазиш, да ти који народ пати од пролива, пусти га на поље, да се прочисти. Ако је у којој кошници понестало меда, постарај се да пчеле не скапају од глади. Скапале пчеле треба из кошнице испочистити. Надгледај кошнице и пази, да се није у њих миш уселио. Слабе народе и народе без матице треба здружити.

Живину треба добро хранити зобљу, куваном зелени, кречом; од овога добро носе и добро се леже. За насад узми свежа јаја. Квочке насади на чистом гнезду, које је на заклоњеном месту. Нека имају увек свежје воде и хране.

Са севернога ратишта: Рад у шаторишту.

Радост у престолонаследниковој породици. Супруга престолонаследника Карла франца Јосифа: надвојвођиња Цита родила је сина 8. фебруара. Новорођенче су кртили 10. фебруара и дали му име Роберт Карла Лудвиг. Поводом овог породичног случаја изостале су овом приликом уобичајене светковине, јер је сретни отац тек толико имао времена, да је крштењу присуствовао, те се је одмах доврнути морао на бојиште. Крштени кумови надвојводе Роберта Карла Лудвига били су надвојвода Максо и надвојвођиња Марија Терезија. Престолонаследниковице и ново-Тођенче су здрави.

Аустријски министри у Будапешти. Прошле недеље су били у Будапешти Драгутиа Стирски аустријски председник министарства са министрима пољопривреде, финансија и трговине аустријске владе, да се са члановима угарске владе посаветују о прехрану народа у монархији.

Скрб за следе војнике. Под председањем министра-председника грофа Тисе одржана је 12. о. м. конференција о скрби за оне војнике, који у рату изгубе вид. Конференцији су присуствовали изасланици министарства трговине, наставе, земаљске обране и унутрашњих послова, те друштва за потпору слепаца и црвенога крета, те одбора за ратну припомоћ. Министар-председник гроф Тиса изјавио је, да је у првом реду држава дужна скрбити за такве жртве рата, па ће она тој својој дужности и удовољити. Главна је сврха целе акције, да се слепим ратницима пружи најпре морална потпора, да се упути, како и без очињег вида могу бити корисни чланови људског друштва, а по том их пак изобразити, да могу нешто привређивати. Након што су још говорили свеучилишни професор Емил Грос, грсфица Дежефи, те државни тајници

Клебелсберг и Варга, закључено је, да ће оболели војници бити према материњем језику смештени у Будапешти и Колошвару Мађари, а у Загребу Хрвати. Са друштвима за узгој слепаца склопиће се посебни уговор за изобразу слепих војника.

Петролејски извори у Угарској. У Егбелену њитранској жупанији открили су четири велика петролејска извора. Бувару су у непосредној близини железничког настипа. На насељу ради 150 радника и већ дневно производе четири вагона.

Исплата узапћених спрега. Земаљско угарско економско друштво управило је претставку на пољопривредну владу, да одреди исплату за војничке цели узапћених спрега и упрегнутих возила. Преузвишени г. барон Имре Гиљањи министар пољопривреде је на ову претставку одговорио да ће код надлежних министарства вољно посредовати односно исплате откупнине.

Пролетња марвена прегледба. Преузвишени г. министар пољопривреде управило је наредбу жупанијама, по којој ће се обичајне пролетње марвене прегледбе ради рата само тамо морати одржати, где обласни (градски, котарски, окружни и опћински) марвени лекар није наруковао у ратну службу. Тамо где је марвени лекар наруковао, тамо прегледба изостаје. Но пре него се марва пусти на пашу дужан ју је један члан поглаварства прегледати.

Кратке вести. Најмлађи војник војске служи у посади чешкога града Егера. Тек му је четрнаест година, јавио се код градачке 3. кућне пуковније. Након војничке обуке је дечко с пуковнијом заједно отишао на ратиште. — Торонталска муниципија одржала је своју ванредну скупштину, на којој је поглавита тачка било: извешће команде торонталске 29. пешачке пуковније, што је послато великом жупану, а у којем извешћу реферисше о досадањем славном јуначком ратовању пуковније, ујтску којег ратовања је пуковнија добила 37 витешких козајни.

Аустро-Угарска и Русија.

Свеучилишни проф. др. Хенрик Кречмајер одржао је ових дана предавање, у коме је историјским током приказао противности између Аустро-Угарске и Русије, које не потичу од данас, нити су оне производ политике последњих деценија, него је данашњи светски рат последња карика у ланцу догађаја и противности, који потичу од векова.

Ако се хоће да разуме аустро-угарски спор, онда се најпре мора бацити поглед на постанак руског царства. У Украјини са главним градом Кијевом имала је своје седиште најстарија руска држава. Тек у 13. веку иступила је напред Москва са великим кнезовима. Женидба једног великог кнеза са бизантинском принцезом била је од великог значења. Велики кнезови не само да су примили бизантинску цркву, него су се сматрали као наследници бизантинског царства. Они су држали да је Москва трећи Рим. Први је Рим пао, други Рим (Бизант) подлегао је, а трећи Рим, Москва, остао је и даље. Од тога времена датира уска свева између цркве и државе у Русији, као и претензије на Бизант, Цариград, морске теснаце и Малу Азију.

У 18. веку проширила се је Русија на запад. Петар Велики саградио је на некада шведској земљи Петроград, а добијене су и покрајине уз Источно море. У битки код Полтаве довршена је срећа шведског краља Карла XII. У Украјини проширене су границе до Дњестра и Прута, па је тиме превађена прва етапа на путу до Цариграда. Катарина II. ставила је циљеве Русије још даље. Она је изрекла идеју, која је 1808. криво издана као тестаменат Петра Великог, према коме Русија не тежи само за Цариградом, него мора преко Кавказа и Перзије допрети до Индије, а онда преко Монголске

на Велики Океан. Последњих векова ступала је Русија на сва три ова пута. Од 1890. до 1905. посветила је Русија своју позорност нарочито далеком истоку. Потучена од Јапана до ногу повратила се је опет балканском проблему, источном питању у ужем смислу, у средиште свога интереса, а ту је дошла са Аустро-Угарском у конфликт.

Дунавска држава то је основна мисао Аустро-Угарске. Већ велики римски цар Марко Аурелије изразио је мисао, да би могло опстојати царство, које би обухватао Дунав од извора до ушћа. Након што је Аустрија напустила свој положај у Немачкој и Италији, била је она, према Бисмарковим речима «према истоку истурена монархија Карла Великог.» Свој положај на Балкану хтела је Аустрија очувати, а ту се је сударила с Русијом, која је непрестано тежила за господарством над Балканом и Цариградом. Најпре је Русија почела борбу због Дарданела. Имати у рукама морске теснаце, значи учинити Турску вазалном државом Русије. «Ми требамо морске теснаце, да можемо дисати», говорили су Руси. «Ако се напусте морски теснаци, онда пропада турско царство, јер се најгорње промеће у најдоње», рекао је још 1700. један мудри турски државник. Од године 1740., од мира у Кучук Кеинарде, покушају Руси да добију пролаз кроз морске теснаце. Закључци великих сила у Лондону и Паризу затворили су међутим до данас пролаз кроз Дарданеле руским ратним бродовима.

Пут у Цариград требало је да уравни ослобођење турских Славена. Заједница грчко-источне вере стављена је најпре као противност између балканских Славена и Аустро-Угарске. Међутим је Русија све ближе допирала на Дњестру и Пруту. Није више ловинка само вера, него и свесловенство. Сви славенски потоци морају се савевати у руско море. Свесловенство мора бити средство агитације, да се покрену сви Славени. Из чисто свесловенских мотива вођен је турско-руски рат 1878. Но ипак Русија није могла запречити, да на берлинском конгресу Босна и Херцеговина припадну Аустро-Угарској. Сада тежи Русија за далеким истоком. Но овде је на путу Египтска, па уз помоћ Јапана би Русија изгурана из Манџурије. Сада прети

Енглеској опасности, да би Русија могла преко Персије продрти до Индије, према реченту Катарине II. За то погођује Енглеска сада балканској политици Русије, а противност према Немачкој потиче је, да ступи у трговезу.

Но агитациона снага панславизма ослабила је. Само Србија и Црна Гора од балканских држава бацају се у наручје Русије. За Славене у Русији значи панславизам уништење њихове народности. То знаду добро Украјинци, па за то су они жучни непријатељи панрусима. У Русији има пуна четвртина страних народа. Национално питање тражи у Русији своје решење. Сам украјински народ, чије подручје допире до Црног мора, ставља Русији врло судбоносно питање. За то Русија не може трпити, да се украјински народ у Аустрији развија.

Па и балкански су народи постали неповерљиви према панславизму. Они знаду да преко њихових тела и лешева води пут у Цариград. Аустро-Угарска је у самоопредељењу својих народа доказала, да се државом, која је национално многострука, поред народа даде владати помоћу народа, па је већ тиме унапред однела моралну победу над Русијом, које је поред думе деспотска. Ми се надамо да ће Аустрија у борби с Русијом изаћи победоносно не само оружјем од жељеза него и снагом духа.

Енглески војници.

Енглески војници који се налазе на бојишту, не смеју се омаловажити, као противници, како је дописник «Франкф. Цајтунг» видио. Има их пуно, који служе у војсци 6 до 12 година, па ти се чини, како је један часник изјавио, да стоји против тебе војска почасника. Опрема им је практична, оружје добро, дисциплина изврсна. То се види, кад дођу у заробљеништво. Док у тој ситуацији код Француза нестане разлике части, енглески војник и тада вазда остаје најбрижнији потчињеник свога претпостављеног и слуша његове упуте с највећом тачности. У боју су храбри и неустрашиви, кадри ових старих војака уједно су чврсти оквир за младе неизвежбане војаке, који

онда брзо постају добри и поуздани војаци под упутом својих искусних другова, кад су још спорски телесно извежбани. Стари војници изврсно пуцају, а млађима ваља да помогне школа на бојишту, а за то је врло погодан данашњи начин боја.

У тешким бојевима су додуше Енглези јако трпели, па је губитцима старих војака настала ненакнадива правнина у војсци и вредност јој је пала. Енглеска је артилерија добро опремљена и увежбана и располаже с великом множином муниције, а у том је Енглеској помогла Америка. Енглези имаду јаке одеде са тешким поморским топовима, али ти су топови само за равницу, а с тешком брдском артилеријом не могу никако стати прсти мерцерима од 42 цм. и 30·5 цм. па ни од 21 цм. Досад су немачке чете увек сувбиле Енглезе, где су се сукобиле с њима. То показује, да је пуно претежнија добро извежбана, патриотским духом надахнута народна војска.

К О В Ч Е Ж И Ћ.

Боје људских раса. Зашто смо ми бели? Зашто је Арап црн, а Кинез жут? Пре се је то у првом погледу приписивало упливу сунца. Новија су истраживања доказала, да на боју разних раса упливиле храна. Човек је у прадоба био црн. Он је живио већим делом од биљака и плодова, који су садржавали жељезо и манганата, што је давало кожи црну боју. Још се данас може опажати, да она црначка племена, која пију млека, нису тако црна, као она, која живе само од биљака. Американски су Индијанци били црвени, јер је у њихову крв долазио у већој мери хемоглобин из крви животиња, које су јели пресне или полупресне. Монголи опет имају своју жуту боју стога, што су њихови прадедови, хиљаде година живили што од плодова, што од млека својих стада, која су пасли и живели по широкој пустињи Азије. Млеко садржава неки део хлора, који у току времена даје човечјој кожи бели боју. Да је то било код кавкаских раса у још већој мери, произлази из тога, што је била ова раса прва, која је метала соли у јело. Кавкаском човеку даје белу кожу хлор, који је у соли.

Мађарска газдинска Задруга

Обрадује бесплатно сеоске задруге, газдинске кругове и арендашка друштва и даје бесплатна савета у свима задругарским пословима. Земљоделцима даје бесплатна упутства при куповању земље те држи исказ земља, продаваца и купаца. Ко је рад земље да купи или да прода, нека ту своју намеру јави Мађарској Газдинској Задрузи. Адреса: Budapest, IX., Üllői út 25. szám.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Кад смо пре седамнаест година основали ратарски недељни лист «Њиву» нагласили смо: да смо ради да листом овим по јефтину цену уносимо у српску ратарску кућу здраву и корисну поуку, да забавним начином поучавамо српскога ратара корисноме знању и умењу — разда његова свестране напретка а у времену, у коме се свако живи отима да напредује.

Прелистајте нашу «Њиву» од године 1898., 1899., 1900., 1901., 1902., 1903., 1904., 1905., 1906., 1907., 1908., 1909., 1910., 1911., 1912. и 1913. па ћете се уверити из сваког ретка: да смо се поштено трудили, да се приближимо ономе циљу, који смо себи истакли. Велики и неочекивани одзив, којег је стекао лист наш међу српским ра-

тарима за ових петнаест година излажења свога одобрава нас да прио-немо из све снаге и даље: да наша «Њива» буде из дана у дан све то боља и све то лепша, а тиме српскоме ратару све то милија — једном речју: да лист «Њива» буде у ратарској кући мио недељни гост и поуздани саветник у свему оном, што српски ратар ваља да зна и да чини свога добра и своје среће ради.

У то име излазиће «Њива» и од сада са овим подеснијим насловом сваке недеље једанпут, на целом табаку овако лепе глатке артије, урешена лепим и одабраним сликама и доносиће у свакоме броју: поуке из пољоделства, вртарства, виноградарства, воћарства и из сваке друге гране кориснога рада; учиће ратаре пчеларењу, гајењу стоке и пернатеживине; извештаваће га о новостима у народу и држави, казиваће му шта бива по свету; саопштаће вам у земљске и државне законе и уредбе; поучаваће га у разним важнијим грађанским пословима; одговараће, колико зна, може и уме, на његове питања и упутиће га како да се помогне у својој нужди и потреби.

Претплата је цена недељном, илустрованом, ратарском листу «Њиви» **само 3 круне годишње.**

Поред ове малене цене, добивају наши претплатници забава и календар на поклон

нао бесплатни божићни прилог „Њиви“-н њеним читаоцима.

Овако лепо урешен, јефтин, забавно-поучни, недељни лист као што је наш лист «Њива» — снажиће Србина ратара у борби живота за његов опстанак и напредак.

У то име молимо све Србе ратаре који радо читају и читањем се пријатно забављају и поучавају: **да се претплате на „Њиву“ одмах од првих бројева**, а ми ћемо им лист слати тачно и уредно онамо и на ону пошту, на коју нам то јасно и разговетно означе.

Лист је наш јефтинији и од погачица, зато га нико не може добити на вересију.

Претплата е шиље поштаноскем упутницом на адресу: А „Nyiva“ kiadóhivatalának — Budapest, IV., Egyetem-utca 4., Franklin-Társulat.

Уредништво и наклада „Њиве“

Одговорни уредник: ЧИКА-СТЕВА.

Састанци за нашу потпорну благајницу. Врло нагло расте број оних, који су похитали, да осигурају себе и своју породицу код радничке потпорне благајнице. По свима крајевима у земљи држе се састанци, на којима се држе поучна предавања о користима потпорне благајнице и тим приликама се уписују за чланове врло многи, који мисле и на сутра, на своју будућност.

О Г Л А С И.

ОГЛАСИ

се примају у наклади

„ЊИВЕ“

Budapest, Egyetem-utca 4.

Претплаћујте се на народни лист „ЊИВУ“ Претплата се шаље на «Nyiva» Budapest, IV. kerület, Egyetem-u. 4. sz.